

आक्रीडाक्रीडास्थानानि ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ आत्मानं अहिंसापरं जानामि हिंसात्मनां तथा हिंसात्मकमहं हिंसाप्रधानानां दैत्यानां कमनं अपेक्षणीयं च हिंसोदकं तथा जानामि अन्येतु हिंसात्मकमलं
तथेति पाठं प्रकल्प्य हिंसात्मकं दानेच्छाप्रचुरं अलं अत्यर्थं इति व्याचक्षते ॥ १९ ॥ इति उद्योगपर्वः नैलकंठीये भारतभाष्ये शततमोऽध्यायः ॥ १०० ॥ ॥ १५ ॥ ॥ १५ ॥ अयमिति ॥ १॥ २ ॥

आक्रीडान्यस्य दैत्यानां तथैव शयनान्युत ॥ रत्नवंति महार्हाणि भाजनान्यासनानि च ॥ १४ ॥ जलदाभांस्तथा शैलांस्तोयप्रस्रवणानि च ॥ कामपुष्पफलांश्चापि
पादपाङ्कामचारिणः ॥ १५ ॥ मातलेकश्चिदत्रापिरुचिरस्तेवरो भवेत् ॥ अथवा न्यां दिशं भूमेर्गच्छावयदि मन्यसे ॥ १६ ॥ मातलिस्त्वब्रवीदेनं भाषमाणं तथा
विधं ॥ देवर्षे नैव मे कार्यं विप्रियं त्रिदिवा कसां ॥ १७ ॥ नित्यानुषक्तवैराहिभ्रातरो देवदानवाः ॥ परपक्षेण संबंधं रोचयिष्याम्यहं कथं ॥ १८ ॥ अन्यत्र साधुग
च्छावद्रुं नार्हामि दानवान् ॥ जानामितव चात्मानं हिंसात्मकमनं तथा ॥ १९ ॥ इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि भगवद्गीतानुसंगे पर्वणि मातलिवरान्वेषणेशतत
मोऽध्यायः ॥ १०० ॥ ॥ १५ ॥ नारद उवाच अयं लोकः सुपर्णानां पक्षिणां पन्नगाशिरां ॥ विक्रमे गमने भारे नैषामस्ति परिश्रमः ॥ १ ॥ वैनतेय सुतैः सू
तपद्भिस्ततमिदं कुलं ॥ सुमुखेन सुनाम्ना च सुनेत्रेण सुवर्चसा ॥ २ ॥ सुरुचापक्षिराजेन सुबलेन च मातले ॥ वर्धितानि प्रसृत्या वै विनता कुलकर्तृभिः ॥ ३ ॥ पक्षि
राजाभिजात्यानां सहस्राणि शतानि च ॥ कश्यपस्य ततो वंशे जातैर्भूतिविवर्धनैः ॥ ४ ॥ सर्वे ह्येते श्रिया युक्ताः सर्वे श्रीवत्सलक्षणाः ॥ सर्वे श्रियमभीप्सन्तो धारयं
ति बलान्युत ॥ ५ ॥ कर्मणा क्षत्रियाश्चैते निर्घृणा भोगिभोजिनः ॥ ज्ञाति संक्षयकर्तृत्वाद्वाह्मण्यं न लभन्ति वै ॥ ६ ॥ नामानि चैषां वक्ष्यामि यथा प्राधान्यतः शृणु ॥
मातलेश्लाघ्यमेतद्विकुलं विष्णुपरिग्रहं ॥ ७ ॥ दैवतं विष्णुरेतेषां विष्णुरेव परायणं ॥ हृदि चैषां सदा विष्णुर्विष्णुरेव सदा गतिः ॥ ८ ॥ सुवर्णचूडो नागाशीदारुण
श्रृङ्गतुण्डकः ॥ अनिलश्चानलश्चैव विशालाक्षोऽथ कुण्डली ॥ ९ ॥ पङ्कजिद्वज्रविष्कंभो वै न ते योऽथ वामनः ॥ वातवेगो दिशा च क्षुर्निमेषोऽनिमिषस्तथा ॥ १० ॥ त्रि
रावः सप्तरावश्च वाल्मीकिर्द्वीपकस्तथा ॥ दैत्यद्वीपः सरिद्वीपः सारसः पद्मकेतनः ॥ ११ ॥ सुमुखश्चित्रकेतुश्च चित्रवर्हस्तथानघः ॥ मेषल्लुमुदो दक्षः सर्पातः सो
मभोजनः ॥ १२ ॥ गुरुभारः कपोतश्च सूर्यनेत्रश्चिरांतकः ॥ विष्णुधर्मा कुमारश्च परिवर्हो हरिस्तथा ॥ १३ ॥ सुस्वरो मधुपर्कश्च हेमवर्णस्तथैव च ॥ मालयो मात
रिश्वाच निशाकरदिवाकरौ ॥ १४ ॥ एते प्रदेशमात्रेण मयोक्ता गरुडात्मजाः ॥ प्राधान्यतस्ते यशसा कीर्तिताः प्राणिनश्च ये ॥ १५ ॥

प्रसृत्या प्रकृष्टगत्या जवेन दृढिमंतीत्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ निर्घृणाः निर्दयाः ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥